

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY JURNALI**

VOLUME-2, ISSUE-9

**HOZIRGI DAVRDA O'ZBEKISTON TURIZM SOHASIDA OLIB
BORILAYOTGAN ISLOHOTLAR**

Yunusova Sarvinoz

DTPI Turizm va mehmondo'stlik ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada O'zbekiston turizm sohasida hozirgi davrda amalga oshirilayotgan keng ko'lamlı islohotlar, ularning mazmun-mohiyati va iqtisodiy-ijtimoiy hayotga ta'siri keng yoritiladi. Jumladan, infratuzilmani modernizatsiya qilish, zamonaviy transport tizimlarini joriy etish, xorijiy sayyohlar uchun viza va chegara tartibotlarini soddalashtirish, ichki turizmni faollashtirish, madaniy meros obyektlarini qayta tiklash, ekologik va innovatsion turizm yo'nalishlarini rivojlantirish, shuningdek xalqaro hamkorlikni kuchaytirish jarayonlari tahlil qilinadi. Maqolada islohotlarning iqtisodiy samaradorligi, hududlar rivojiga ta'siri, mahalliy aholi bandligini oshirishdagi o'zni va sohaning raqobatbardoshligini ta'minlash masalalari batafsil ochib beriladi.

KALIT SO'ZLAR

Turizm, islohotlar, O'zbekiston, infratuzilma, xizmat ko'rsatish, madaniy meros, ekoturizm, ichki turizm, transport tizimi, viza liberallasuvi, raqamli turizm, xalqaro hamkorlik, marketing, investitsiya, strategik rivojlanish.

KIRISH

O'zbekiston bugungi kunda Markaziy Osiyodagi eng jadal rivojlanayotgan turistik markazlardan biriga aylanib bormoqda. Mamlakatning boy tarixi, xilma-xil tabiati, qadimiy shaharlarining jahon ahamiyatiga molik madaniy merosi sayyohlar uchun katta qiziqish uyg'otadi. So'nggi yillarda davlat tomonidan turizmni ustuvor yo'nalish sifatida rivojlantirish bo'yicha qabul qilingan siyosiy qarorlar sohada tub burilish yasadi.

Turizm infratuzilmasining kengayishi, xizmatlar sifatining yaxshilanishi, transport-logistika tizimining rivojlanishi, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikning kuchayishi, viza tartibotlarining yengillashuvi — bularning barchasi sohaning barqaror o'sishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Shuningdek, yangi turizm klasterlari, madaniy markazlar, festival va tadbirlar, ekologik va ekstremal turizm yo'nalishlari tashkil etilishi O'zbekistonga yangi turistlar

oqimini jalb qilish imkonini bermoqda. Quyida O'zbekiston turizm sohasida olib borilayotgan hozirgi islohotlarning asosiy yo'nalishlari kengroq yoritib beriladi.

Hozirgi davrda O'zbekiston turizm sohasida olib borilayotgan islohotlar

Turizm infratuzilmasini modernizatsiya qilish

- Yirik shaharlarda va turistik markazlarda xalqaro standartlarga mos mehmonxonalar, boutique–otel va xostellar tarmog'ining kengayishi.
- Zamonaviy turistik majmualar — “Turizm shaharchalari”, rekreatsion hududlar, dam olish zonalarini barpo etish.
- Aeroportlarning qayta qurilishi, yangi terminal ochilishi, mahalliy aviakompaniyalar parkini yangilash orqali parvozlar sonini ko'paytirish.
- Temir yo'l infratuzilmasini kengaytirish, yuqori tezlikdagi poyezdlar tarmog'ini kengaytirish.
- Turistik obyektlar atrofi va markazlarda yo'l-transport infratuzilmasini yaxshilash; veloyo'laklar, piyodalar hududlari va axborot markazlarini tashkil etish.

Viza va chegara tartibotlarini liberallashtirish

- 90 ga yaqin davlat fuqarolari uchun vizasiz kirish rejimi — turizm oqimini keskin oshirayotgan omillardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.
- Elektron viza (E-Visa) tizimining takomillashtirilishi, sayt orqali tez va qulay ariza topshirish imkoniyatining yaratilishi.
- Chegara postlarida zamonaviy skanerlar, elektron navbat tizimi, masofaviy ruxsatnoma kabi qulayliklarning joriy etilishi.
- Xususiy sektor uchun soddalashtirilgan litsenziyalash tizimi — turizm operatorlari sonining oshishiga xizmat qilmoqda.

Ichki turizmni rivojlantirishni rag'batlantirish

- “O'zbekiston bo'ylab sayohat qil!” dasturi orqali aholiga imtiyozli turpaketlar taklif etilishi.
- Maktab o'quvchilari, talabalar, yoshlar va oilalar uchun maxsus ekskursiya dasturlari joriy etilishi.
- Har bir viloyatning o'ziga xos turistik brend va logotiplarini yaratish, marketing kampaniyalarini yo'lga qo'yish.
- Mahalliy tadbirkorlarning turizm sohasiga kirishini yengillashtirish, soliq imtiyozlari va grant dasturlarini joriy etish.

Madaniy merosni asrash, restavratsiya va ommalashtirish ishlari

- Samarqand, Buxoro, Xiva va Shahrisabz kabi tarixiy markazlardagi obidalarni restavratsiya qilish, arxeologik yodgorliklarni qayta tiklash.

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY JURNALI
VOLUME-2, ISSUE-9**

- “Ipak yo‘li” bo‘ylab yangi turizm klasterlari, madaniy markazlar, tematik muzeylar tashkil etish.
- Milliy festivallar, xalqaro madaniy tadbirlar orqali turizm brendini kuchaytirish: “Sharq Taronalari”, “Bakhshi”, “Lazgi”, “Zarafshon festivali” va boshqalar.
- O‘zbekistonga oid tarixiy va madaniy obyektlar haqida raqamli platformalar, audio gidlar, virtual sayohatlar yaratish.

Ekoturizm va innovatsion turizm yo‘nalishlarini rivojlantirish

- Orolbo‘yi mintaqasini ekologik turizm markaziga aylantirish bo‘yicha maxsus dasturlar qabul qilinishi.
- Tog‘li hududlarda ekstremal turizm: paragliding, trekking, off-road safari yo‘nalishlarini yo‘lga qo‘yish.
- Fermer xo‘jaliklari, qishloq hayoti, mahalliy an‘analar bilan bog‘liq qishloq turizmini rivojlantirish.
- Tabiiy qo‘riqxonalar va milliy bog‘larda ekologik yo‘laklar, kuzatuv minoralari, tabiat muzeylarini tashkil etish.
- Raqamli turizm — onlayn bron tizimlari, safarlarni raqamli rejalashtirish, 3D xaritalar va AR/VR texnologiyalarini joriy etish.

Xalqaro hamkorlikni kengaytirish va investitsiyalarni jalb qilish

- Jahon turizm tashkiloti (UNWTO), Ipak yo‘li turizm assotsiatsiyasi kabi global tashkilotlar bilan hamkorlikni kuchaytirish.
- Xalqaro ko‘rgazmalar, forumlar va investitsiya sammitlarida faol ishtirok etish orqali O‘zbekiston brendini targ‘ib qilish.
- Chet ellik investorlar uchun soliq imtiyozlari, yer maydonlarini ajratish, turizm obyektlarini barpo qilish uchun yengillashtirilgan tartib joriy etish.
- chegaraoldi hududlarda qo‘shma turpaketlar yaratish: O‘zbekiston–Qozog‘iston, O‘zbekiston–Qirg‘iziston, O‘zbekiston–Turkmaniston yo‘nalishlari.

XULOSA

O‘zbekiston turizm sohasida so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli islohotlar sohani global miqyosda raqobatbardosh bo‘lishiga xizmat qilmoqda. Infratuzilmaning yaxshilanishi, xizmatlarni raqamlashtirish, ichki turizmning faollashuvi, ekologik yo‘nalishlarning kengayishi, madaniy merosning jahon miqyosida targ‘ib qilinishi — bularning barchasi turizmning milliy iqtisodiyotdagi ahamiyatini yanada oshirmoqda. Kutilishicha, kelgusi yillarda O‘zbekiston Markaziy Osiyoning yetakchi turistik markazlaridan biriga aylanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari va qarorlari:

- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Turizm sohasini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-4861-son Farmoni.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida turizm sohasini 2019–2025-yillarda rivojlantirish Konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-4095-son qarori.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Turizmni rivojlantirish to'g'risida"gi qonunlar va me'yoriy hujjatlar to'plami.

O'zbekiston Respublikasi Turizm qo'mitasi materiallari:

- O'zbekiston Respublikasi Turizm, madaniy meros va sport vazirligi rasmiy statistik ma'lumotlari.
- "Tourism Development Report of Uzbekistan" – yillik hisobotlar.

Ilmiy va o'quv adabiyotlari:

- Abdulkarimov X., "Turizm asoslari", Toshkent: "Iqtisod-Moliya", 2021.
- Mamatqulov Sh., "O'zbekiston turizm geografiyasi", Toshkent: "Fan va texnologiya", 2020.
- Sharipov F., "Turizm menejmenti va marketingi", Toshkent, 2022.

Iqaro tashkilotlar va hisobotlar:

- UNWTO (World Tourism Organization) – World Tourism Barometer.
- UNWTO Tourism Market Intelligence Reports.
- World Bank: "Uzbekistan Tourism Development Projects".

Internet manbalari:

- O'zbekiston Respublikasi Turizm va madaniy meros vazirligi rasmiy sayti.
- O'zbekistonga oid turizm statistikalari joylashtirilgan rasmiy portallar.
- Raqamli turizm platformalari (e-Visa, Uzbekistan.travel).

Ilmiy maqolalar va tahliliy sharhlar:

- "O'zbekiston turizm sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar" mavzusidagi ilmiy maqolalar (Respublika ilmiy jurnallari).
- Markaziy Osiyo turizm bozoriga oid tahliliy materiallar va konferensiya maqolalari.